

RISE/2568/2023
RISE-AK-2023-9591

Hörande av vårdnadshavare eller annan laglig företrädare för minderårig fånge

Fången ska höras när beslut som gäller boende, placering i fängelse och i verksamhet, disciplin samt andra beslut som gäller fången fattas (34 § i förvaltningslagen).

I denna bilaga har uppräknats situationer upptagna i fängelselagen och häktningsslagen i vilka fången och, när det gäller en minderårig fånge, vårdnadshavaren eller annan laglig företrädare ska höras innan beslut fattas.

I bilagan i punkten "Vårdnadshavaren ska ges tillfälle att bli hörd"

betyder "ja" att vårdnadshavaren eller annan laglig företrädare ska i regel ges tillfälle att bli hörd då saken bereds

betyder "nej" att vårdnadshavaren eller annan laglig företrädare ska ges tillfälle att bli hörd om den som bereder saken anser detta vara nödvändigt för att barnets intresse ska kunna utredas.

I punkten "Vårdnadshavaren ska underrättas om utfallet" bestäms de beslut som fattas i enlighet med fängelselagen och häktningsslagen och som den minderåriges vårdnadshavare eller annan laglig företrädare ska underrättas om. Underrättelse ska ske oavsett om vårdnadshavaren eller annan laglig företrädare hörts eller inte innan beslut fattades.

Enheten vid Brottsförklaringsmyndigheten som är ansvarig för hörandet ska se till att vårdnadshavaren eller annan laglig företrädare har getts möjlighet att bli hörd när detta är nödvändigt.

Inledande av verkställighet

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads-havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads-havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds-myndigheten med ansvar för hörandet
Anmälningstidpunkt och bestämmande av fängelse där den dömda ska anmäla sig (2 kap. 1 § och 4 kap. 8 § och 9 §)		JA	JA	Samhällspåföljdsbyrån/ Enheten för klientbedömning
Inledande av verkställighet före en lagakraftvunnen dom (den dömda nöjer sig med domen) (2 kap. 2 §)		JA	JA	Fängelset
Uppskov med verkställigheten av hälsoskäl (2 kap. 3 §)		JA	JA	Enheten för klientbedömning
Uppskov med verkställigheten på andra grunder än av hälsoskäl (2 kap. 4 §)		JA	JA	Enheten för klientbedömning
Återkallande av uppskov (2 kap. 6 §)		JA	JA	Enheten för klientbedömning

Beräkning av strafftid

Fängelselag	Häktning-lag	Vårdnads-havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads-havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds-myndigheten med ansvar för hörandet
Inräkning i strafftiden (3 kap. 7 §)		JA	JA	Verkställighetsenheten
Straffids-beslut (3 kap. 7 a §)		NEJ	JA	Verkställighetsenheten
Villkorlig frigivning när kvotdel enligt 2 c kap. 5 § i strafflagen avtjänats före intagning i fängelse (3 kap. 8 §)		NEJ	JA	Verkställighetsenheten

Ankomst till ett fängelse och placering i fängelset

Fängelselag	Häktning-lag	Vårdnads-havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads-havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds-myndigheten med ansvar för hörandet
Ersättning för resekostnader (4 kap. 3 § 1 och 2 mom.)		JA	JA	Fängelset
Utarbetande av plan för strafftiden (4 kap. 6 §)	Inledande av utarbetandet av plan för strafftiden under häktningstiden	JA	JA	Enheten för klientbedömning

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
	med den häktades samtycke (4 kap. 3 §)			
Precisering av planen för strafftiden (4 kap. 7 §)		JA	JA	Fängelset

Placering i fängelset

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
Placering i en avdelning i fängelset (5 kap. 1, 2 och 4 §)	Placering i en avdelning i fängelset (3 kap. 1 § till 2 a §)	NEJ	JA	Fängelset
Avskilt boende på egen begäran (5 kap. 3 §)	Avskilt boende på egen begäran (3 kap. 2 § 2 mom.)	JA	JA	Fängelset
Placering på säkerhetsavdelning (5 kap. 6 §) och dess varaktighet (7 §)		JA	JA	Direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet

Förflyttning från ett fängelse till ett annat

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
Förflyttning från slutet fängelse till öppen anstalt (6 kap. 1 §)		JA	JA	Enheten för klientbedömning
Förflyttning från öppen anstalt till slutet fängelse (6 kap. 2 § 1 mom.)		JA	JA	Enheten för klientbedömning
Förflyttning av fången till ett annat fängelse (6 kap. 3 §)	Förflyttning av den häktade till ett annat fängelse (3 kap. 6 §)	JA	JA	Enheten för klientbedömning
Kortvarig förflyttning till ett annat fängelse (6 kap. 3 a §)	Kortvarig förflyttning av häktade till ett annat fängelse (3 kap. 6 a §)	JA	JA	Fängelset
Tillåtelse för fången att avlägsna sig från fängelset för att höras hos någon annan myndighet än en domstol (6 kap. 5 §)	Tillåtelse för den häktade att avlägsna sig från fängelset för att höras hos någon annan myndighet än en domstol (3 kap. 8 §)	NEJ	JA	Fängelset/ Enheten för klientbedömning

Basvård och boende

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
Förvägran att överlämna egna kläder till förfogande (7 kap. 2 § 3 mom.)	Användning av egna kläder (3 kap. 3 §)	JA	JA	Fängelset
Avvikelse från den normala kosten (7 kap. 5 § 2 mom.)	Avvikelse från den normala kosten (3 kap. 4 §)	NEJ	NEJ	Fängelset
Utbetalning av matpenning (7 kap. 5 § 3 mom.)		NEJ	NEJ	Fängelset
Begränsning av fångens vistelse utomhus (7 kap. 6 §)	Begränsning av den häktades vistelse utomhus (3 kap. 5 §)	NEJ	NEJ	Fängelset

Deltagande i sysselsättning

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
Befrielse från sysselsättningsplikten (8 kap. 2 § 2 mom.)		JA	JA	Fängelset
Placering i sysselsättning (8 kap. 4 §)	Deltagande i sysselsättning (4 kap. 1 §)	JA	JA	Fängelset
Tillstånd för civilt arbete (8 kap. 6 §)		JA	JA	Fängelset
Tillstånd för eget arbete (8 kap. 7 §)	Tillstånd för eget arbete (4 kap. 2 §)	NEJ	JA	Fängelset
Tillstånd för deltagande i sysselsättning utanför fängelset (studietillstånd, placering i anstalt utanför fängelset) (8 kap. 9 § 1 och 2 mom.)		JA	JA	Fängelset
Tillstånd till sysselsättning under övervakning utanför fängelset (8 kap. 9 § 3 mom.)		NEJ	NEJ	Fängelset
Återkallande av tillstånd eller placering (8 kap. 11 §)		JA	JA	Fängelset
Befrielse från sysselsättningsplikt för viss tid (8 kap. 13 §)		JA	JA	Fängelset

Fångarnas egendom och inkomster

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottsförundersökning myndigheten med ansvar för hörandet
Förvägran av innehav av egendom (9 kap. 1 §)	Förvägran av innehav av egendom (5 kap. 1 §)	JA	JA	Fängelset
Användning av pengar (9 kap. 4 § 1, 2 och 4 mom.)	Användning av pengar och dess begränsning (5 kap. 4 §)	JA	JA	Fängelset
Begränsning av användning av pengar och andra betalningsmedel som har sitt ursprung utanför fängelset (9 kap. 4 § 3 mom.)		NEJ	NEJ	Direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet
Utbetalning av brukspenning, sysselsättningspenning och lön (9 kap. 6 §)	Utbetalning av brukspenning och sysselsättningspenning (5 kap. 7 §)	NEJ	NEJ	Fängelset
Ersättning för resekostnader (9 kap. 6 a)		NEJ	NEJ	Fängelset
Ändring av sysselsättningspenning eller lön (9 kap. 8 a §)	Ändring av sysselsättningspenning (5 kap. 7 §)	NEJ	NEJ	Fängelset
Obetald	Obetald	JA	JA	Fängelset

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
syssestättningsspen ning (9 kap. 8 §)	syssestättningsspen ning (5 kap. 7 §)			

Social- och hälsovård

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
Temporär vård och undersökning utanför fängelset (10 kap. 2 §)	Temporär vård och undersökning utanför fängelset (6 kap. 2 §)	JA*	JA*	Fängelset
Frigivning från ett fängelse för vård (10 kap. 3 §)		JA*	JA*	Direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet

* Ifall den minderårige patienten med tanke på sin ålder och utvecklingsnivå förmår besluta om sin vård och behandling, har han eller hon rätt att förbjuda att uppgifter om hans hälsotillstånd och behandling lämnas till hans eller hennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare.

Fritid

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
Förvägran eller begränsning av deltagandet i fritidsverksamhet och tillbringande av fritiden tillsammans med andra fångar (11 kap. 2 §)	Förvägran eller begränsning av deltagandet i fritidsverksamhet och tillbringande av fritiden tillsammans med andra fångar (7 kap. 1 §)	NEJ	NEJ	Fängelset
Förvägran av deltagande i gudstjänst, andaktsstund och annan religiös sammankomst eller biblioteksåtkomst (11 kap. 3 § och 4 §)	Förvägran av deltagande i gudstjänst, andaktsstund och annan religiös sammankomst eller biblioteksåtkomst (7 kap. 2 § och 3 §)	NEJ	NEJ	Fängelset
Tillstånd för utomstående personer, sammanslutningar och stiftelser att ordna fritidsverksamhet (11 kap. 1 §)		NEJ	NEJ	Fängelset
Tillstånd för fångarnas sammankomster (11 kap. 7 §)		NEJ	NEJ	Fängelset

Fångarnas kontakter utom fängelset

Fängelselag	Häktningslag	Vårnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
Läsning och kopiering av brev, andra postförsändelser och meddelanden (12 kap. 2 §)	Läsning och kopiering av brev, andra postförsändelser och meddelanden (8 kap. 2 §)	NEJ	NEJ	Fängelset
Kvarhållande av brev eller postförsändelser (12 kap. 5 §)	Kvarhållande av brev eller postförsändelser (8 kap. 5 §)	JA	JA	Fängelset
Tillstånd att använda mobiltelefon (12 kap. 6 a §)		NEJ	NEJ	Fängelset
Avlyssning och inspelning av telefonsamtal (12 kap. 7 §)	Avlyssning och inspelning av telefonsamtal (8 kap. 7 §)	NEJ	NEJ	Fängelset
Tillstånd att använda e-post (12 kap. 9 §)	Tillstånd att använda e-post (8 kap. 7 a §)	NEJ	NEJ	Fängelset
Tillstånd att använda internet (12 kap. 9 a §)	Tillstånd att använda internet (8 kap. 7 b §)	NEJ	NEJ	Fängelset

Besök och andra kontakter utom fängelset

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
Oövervakade besök (13 kap. 4 §)	Oövervakade besök (9 kap. 2 §)	JA**	JA**	Fängelset
Besök av ett barn som är yngre än 15 år (13 kap. 5 §)	Besök av ett barn som är yngre än 15 år (13 kap. 5 §)	JA	JA	Fängelset
Övervakade besök fångar emellan (13 kap. 7 §)	Övervakade besök häktade och fångar emellan (9 kap. 5 §)	JA	JA	Fängelset
Besöksförbud (13 kap. 10 §)	Besöksförbud (9 kap. 8 §)	JA	JA	Fängelset
Mottagning av varor i samband med besök (13 kap. 12 §)	Mottagning av varor i samband med besök (9 kap. 9 §)	NEJ	NEJ	Fängelset
Kontakter via videolänk (13 kap. 13 §)	Kontakter via videolänk (9 kap. 10 §)	NEJ	NEJ	Fängelset

** Beroende på vem som infinner sig i syfte att besöka den minderårige fången. Närmare anvisningar ges i anvisningen.

Permission

Fängelselag	Häktning-lag	Vårdnads-havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads-havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds-myndigheten med ansvar för hörandet
Permission på basis av strafftidens längd (14 kap. 2 §)		JA	JA	Fängelset
Beviljande av permission vid en tidigare tidpunkt (14 kap. 3 § 3 mom.)		JA	JA	Fängelset
Permission av viktigt skäl (14 kap. 4 §)		JA	JA	Fängelset
Permission av synnerligen viktigt skäl (14 kap. 5 §)	Permission av synnerligen viktigt skäl (9 kap. 14 § 1 mom.)	JA	JA	Fängelset
Ledsagad permission (14 kap. 6 §)	Permission under ledsugning (9 kap. 14 § 2 mom.)	NEJ	NEJ	Fängelset
Återkallande av permission på grund av att villkoren för beviljande av permission inte längre uppfylls efter att beslutet fattats (14 kap. 9 §)		JA	JA	Fängelset
Ersättning för kostnaderna för resor under en permission (14 kap. 10 §)		JA	JA	Fängelset
Den ansökta permissionen gäller vistelse i någon annan		JA	JA	Direktören för ansvarsområdet

Fängelselag	Häktning- lag	Vårnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
stat än Finland (14 kap. 11 §)				för operativ verksamhet

Ordningen och disciplinen i ett fängelse

Fängelselag	Häktning- lag	Vårnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
Utredning av ordningsförseelser (15 kap. 9 §)	Utredning av ordningsförseelser (15 kap. 9 §)	JA	JA	Fängelset
Fångens avskildhet vid utredning av ordningsförseelse (15 kap. 11 §)	Den häktades avskildhet vid utredning av ordningsförseelse (10 kap. 11 §)	JA	JA	Fängelset
Meddelande av anmärkning (15 kap. 9 § 5 mom.)	Meddelande av anmärkning (10 kap. 9 § 5 mom.)	JA	JA	Fängelset
Påförande av disciplinstraff (15 kap. 4 §)	Påförande av disciplinstraff (10 kap. 4 §)	JA	JA	Fängelset

Granskning av fängelselokaler och fångar

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
Kroppsvsitation (16 kap. 4 §)	Kroppsvsitation (11 kap. 4 §)	NEJ	NEJ	Fängelset
Specialgranskning (16 kap. 5 §)	Specialgranskning (11 kap. 5 §)	NEJ	NEJ	Fängelset
Kroppsbesiktning (16 kap. 6 §)	Kroppsbesiktning (11 kap. 6 §)	NEJ	JA	Fängelset

Säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds myndigheten med ansvar för hörandet
Användning av fängsel (18 kap. 2 §)	Användning av fängsel (13 kap. 2 §)	NEJ	JA	Fängelset
Placering i observation (18 kap. 3 §)	Placering i observation (13 kap. 3 §)	JA	JA	Fängelset
Observation i isolering (18 kap. 4 §)	Observation i isolering (13 kap. 4 §)	JA	JA	Fängelset
Avskildhet (18 kap. 5 §)	Avskildhet (13 kap. 5 §)	JA	JA	Fängelset

Frigivning

Fängelselag	Häktningslag	Vårdnads- havaren ska ges tillfälle att bli hörd	Vårdnads- havaren ska underrättas om utfallet	Enheten vid Brottspåföljds- myndigheten med ansvar för hörandet
Ställande under överövervakning (21 kap. 2 § respektive 70 § i lagen om verkställighet av sambhällspåföljder)		NEJ	JA	Fängelset
Uppskov med villkorlig frigivning med fånges samtycke (2 c kap. 9 § 1 mom. i strafflagen)		JA	JA	Fängelset
Uppskov med villkorlig frigivning utan fånges samtycke (2 c kap. 9 § 2 mom. i strafflagen)		JA	JA	Direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet